

PROGRESJONSPLAN FOR STAVSETMYRA BARNEHAGE

Denne progresjonsplanen er utarbeidet for å sikre progresjon i barns utvikling innenfor fagområdene i rammeplanen. Denne planen synliggjør hvordan det jobbes med de ulike fagområdene. Det er viktig å være bevisst på at en aktivitet i barnehagen ikke bare kan ses opp imot et fagområde, men at aktiviteten ofte er representert av flere fagområder samtidig. Ved planlegging og evaluering av aktivitetene er det viktig å se progresjonsplan i sammenheng med rammeplanen. Rammeplanen er det grunnleggende dokumentet for all aktivitet i vår barnehage.

Utarbeidet 05.06.19

Natur, miljø og teknologi

Personalet skal ifølge rammeplanen:			
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Legge til rette for mangfoldige naturopplevelser og bruke naturen som en arena for lek, undring, utforskning og læring. ❖ Gi barna tid og anledning til å stille spørsmål, reflektere og lage egne forklaringer på problemstillinger, og delta i samtaler om det de har erfart og opplevd. ❖ Synliggjøre naturfenomener og reflektere sammen med barna om sammenhenger i naturen. ❖ Utforske og eksperimentere med teknologi og naturfenomener sammen med barna. 			
1 åringen	2 åringen	3-4 åringen	5-6 åringen
<p>Hvordan: Legge til rette for en trygg og positiv utetid. Fange opp barnas signaler og gjør barna oppmerksomme på småkryp og fugler. Undre oss sammen med barna og sette ord på barnas opplevelser. Delta på utedager i barnehagen med bål på våren.</p>	<p>Hvordan: Tur i barnehagens nærmiljø der barna får leke, oppleve og utforske:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vann, trær, planter, stier, fugler, ekorn, oppover- og nedoverbakker, akebakker og naturen i de ulike årstider. • Plukke og smake på bær <p>Bruke barnehagens uteområde for lek og læring til å utforske dyrelivet. Få erfaring med all slags vær. Får tilbud om å delta på felles turdager med lavvo. Delta i matlaging med bål på utedager.</p>	<p>Hvordan: På lengre turer skal barna få leke, utforske og orientere seg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • elva, myra, ulike skogsområder, ulendt terreng i de ulike årstidene. • Felles turdager med lavvo. • Lage mat på bål. • Skitur på Myra. • Gå på skøyter på Myra. • Utedager i barnehagen • Delta på Rusken aksjonen • Besøke bondegård <p>Utforske dyrelivet, småkryp og naturområdene vi ferdes i. Lære barna om bærekraftig utvikling ved å være bevisst bruken av tegneark, papirbruk, vannmengde, sortering av avfall, skylling av plast og plukking av søppel på turer. Få delta i prosessen fra frø-spireplante og høste.</p>	<p>Hvordan: På lengre turer skal barna få leke, utforske og orientere seg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tur til fjæra. • Delta på Hundekjøring • Tur til Gråkallen • Tur til Kongetoppen • Ha med egen sekk på enkelte turdager. • Felles turdager med lavvo. • Lage mat på bål. • Skitur til Frøset og Nilsbyen. • Gå på skøyter • Utedager i barnehagen. • Ute i naturen i all slags vær • Delta på Rusken aksjon. • Spikking <p>Få delta og få medansvar i prosessen fra frø-spire-plante og høste. Få kjennskap til og mestre enkel teknologi som f.eks:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digital teknologi

		<p>Utforske og undre oss over hvordan vi kan bygge, skape og konstruere ved hjelp av forskjellige teknikker, materialer og verktøy</p> <p>Være lydhør og skape rom for samtaler om menneskets liv fra fødsel til død.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Saks• Hammer• Bestikk• Kniv <p>Få muligheter til å bygge, skape og konstruere ved hjelp av forskjellige teknikker, materialer og verktøy.</p> <p>Være lydhør og skape rom for samtaler om menneskets liv fra fødsel til død.</p>
--	--	---	---

ANTALL, ROM OG FORM

<p>Personalet skal ifølge rammeplanen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Bruke matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen. ❖ Bruke bøker, spill, musikk, digitale verktøy, naturmaterialer, leker og utstyr for å inspirere barna til matematisk tenkning. ❖ Styrke barnas nysgjerrighet, matematikkglede og interesse for matematiske sammenhenger med utgangspunkt i barnas uttrykksformer. ❖ Legge til rette for matematiske erfaringer gjennom å berike barnas lek og hverdag med matematiske ideer og utdypende samtaler. ❖ Stimulere og støtte barns evne og utholdenhet i problemløsning. 			
1 åringen	2 åringen	3-4 åringen	5-6 åringen
<p>Hvordan:</p> <p>Ha puttekasser og knottepuslespill tilgjengelig.</p> <p>Få mulighet til å bruke kroppen og sansene i lek og samspill for å utvikle romforståelse.</p> <p>Motivere til sortering ved rydding.</p>	<p>Hvordan:</p> <p>Inspirere til matematisk tenkning gjennom å undre, utforske og leke med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Former • Tall • Telling • Plassering • Sortering • Billedlotto • Puslespill • Bøker • Digitale verktøy 	<p>Hvordan:</p> <p>Legge til rette for matematisk nysgjerrighet og erfaringer gjennom samtaler, ideer, lek og aktiviteter ved bruk av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spill • Puslespill • Mattemeisen • Naturmaterialer • Konstruksjonsleker • Perling • Former • Matematiske leker og utstyr • Hinderløype • Nettbrett • Bøker • Musikk 	<p>Hvordan:</p> <p>Legg til rette for matematiske aktiviteter som er knyttet til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sammenligning • Sortering • Plassering • Orientering • Visualisering • Former • Mønster • Tall og telling • Måling <p>I aktivitetene skal voksne bevisstgjøre barna på å stille spørsmål, resonnerer, argumentere og søke løsninger.</p>

Kommunikasjon, språk og tekst

Personalet skal ifølge rammeplanen:			
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Skape et variert språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke språk og kommunisere med andre. ❖ Synliggjøre språklig og kulturelt mangfold, støtte barnas ulike kulturelle uttrykk og identiteter og fremme mangfold i kommunikasjon, språk og andre uttrykksformer. ❖ Invitere til ulike typer samtaler der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål. ❖ Oppmuntre barna til å fabulere og leke med språk, lyd, rim og rytme. ❖ Støtte barnas lek med og utforskning av skriftspråket ❖ Bruke varierte formidlingsformer og tilby ett mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer. ❖ Inkludere alle barna i språkstimulerende aktiviteter. 			
1 åringen	2 åringen	3-4 åringen	5-6 åringen
<p>Hvordan: Legge til rette for et aktivt språkmiljø ved å:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ha varierte pekebøker og bildebøker tilgjengelig. • Visualisering av enkle eventyr og sanger. • Bruk rim, regler og sanger med bevegelser. <p>Være gode språkmodeller i hverdagssituasjoner som måltid, stelling, legging, påkledning og lek.</p> <p>Setter ord på følelser. Være oppmerksomme på og støtte barnets verbale – og nonverbale språk.</p>	<p>Hvordan: Legge til rette for et aktivt språkmiljø ved å:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ha varierte pekebøker og bildebøker med tekst tilgjengelig for barna. • Fortelle og visualisere enkle eventyr og fortellinger • Bruke sanger, rim og regler med bevegelser. <p>Være gode språkmodeller og støtte barnet til å uttrykke seg selv i lek og hverdagssituasjoner.</p>	<p>Hvordan: Legge til rette for et aktivt språkmiljø ved å:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ha varierte bøker tilgjengelig på avdelingen. • Fortelle og dramatisere eventyr og fortellinger. • Delta aktivt i sanger, rim og regler. • Sangleker • Tekstskaping sammen med barna. • Turer til biblioteket <p>Oppmuntre barna til å fortelle om noe de er opptatt av – still åpne spørsmål.</p>	<p>Hvordan: Legge til rette for et aktivt språkmiljø ved å gi barna tid og rom til aktiv deltakelse rundt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ord og ordbilder • Bokstaver • Tekst fra samtid og fortid • Tekstskaping • Fortelling • Eventyr • Bilder • Lekeskriving • Sang • Sangleker • Rim, regler og tulleord • Spill • Forestillinger • Dinosaurskole

	<p>Støtte barnet til å utvikle et variert ordforråd ved å sette ord på og forklarer det vi gjør.</p>	<p>Bevisstgjøre og støtte barnets interesser for bokstaver.</p> <p>La barnet få mulighet til å undre seg over at det finnes ulike språk og dialekter.</p> <p>Oppmuntre og støtte barnet i å sette ord på følelser, tanker og egne meninger.</p> <p>Oppmuntre og støtte barnet i å bruke språket for å skape og opprettholde et samspill.</p> <p>Oppmuntre og støtte barnet til å begynne å bruke språket ved frustrasjoner og konflikter.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Trivselssamtaler <p>Gi barna mulighet til å medvirke ved å være med å velge tema og innhold.</p> <p>Støtte og oppmuntre barnet til å ta <u>eget initiativ</u> til språklig samspill og være i relasjoner over lengre tid.</p> <p>Oppmuntre og støtte barnet i å bruke språket som redskap til å løse konflikter.</p> <p>Legge til rette for trivsel og læring i overgangen barnehagen og skolen ved å lære</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geitekillingen kunne telle til ti • Villkatten • Rødt lys • Stopp! Ikke mobb
--	--	---	--

Kunst, kultur og kreativitet

<p>Personalet skal ifølge rammeplanen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Samtale med barna om deres og andres kunstneriske og kulturelle uttrykk ❖ Gi barna anledning til å bli kjent med et mangfold av tradisjoner og kunst- og kulturuttrykk fra fortid og samtid ❖ Gi rom for, støtte og berike barnas bearbeiding av møter med kunst og kultur ❖ Være lydhøre, anerkjenne og imøtekomme barns egen tradisjonskultur og barnekultur ❖ Være lyttende og oppmerksomme på barnas ulike kulturelle uttrykk, vise respekt for deres ytringsformer og fremme lyst til å gå videre i utforsking av de estetiske områdene ❖ Motivere barna til å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama og annen skapende virksomhet, og gi dem mulighet til å utvikle varierte uttrykksformer ❖ Synliggjøre og skape estetiske dimensjoner i barnehagens inne- og uterom ❖ Bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppa 			
1 åringen	2 åringen	3-4 åringen	5-6 åringen
<p>Hvordan: Gi rom for å støtte, bearbeide og berike barnas uttrykksformer gjennom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sang • Musikk • Sanseopplevelser • Den kulturelle barnehagesekken <p>Rommet inne og ute skal inspirere og oppmuntre til estetiske aktiviteter som:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevegelse • Rolleleken. • Bygge og konstruksjonslek. • Formingsaktiviteter • Lesing 	<p>Hvordan: Gi rom for å støtte, bearbeide og berike barnas uttrykksformer gjennom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sang • Musikk • Den kulturelle barnehagesekken • Sanseopplevelser • Dramatisere enkle fortellinger • <p>Rommet inne og ute skal inspirere og oppmuntre til estetiske aktiviteter som:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevegelse • Rolleleken. 	<p>Hvordan: Gi rom for å støtte, bearbeide og berike barnas uttrykksformer gjennom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formingsmaterialer • Sang • Musikk • Dans • Dramatisering • Fortellinger • Delta på konserter. <p>Samtale om egne og andres kunst og kulturelle uttrykk ved å legge til rette for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formingsaktiviteter 	<p>Hvordan: Voksne som imøtekommer barnas egen tradisjonskultur og barnekultur ved å være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lydhøre • Anerkjennende <p>Samtale om egne og andres kunst og kulturelle uttrykk ved å legge til rette for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formingsaktiviteter • Dans • Dramatisering • Besøke gallerier og museum • Den kulturelle barnehagesekken

	<ul style="list-style-type: none"> • Bygge og konstruksjonslek. • Formingsaktiviteter • Lesing 	<ul style="list-style-type: none"> • Besøke gallerier og museum • Dans • Dramatisering • Den kulturelle barnehagesekken <p>Rommet inne og ute skal inspirere og oppmuntre til estetiske aktiviteter som:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rolleleken. • Bygge og konstruksjonslek. • Formingsaktiviteter • Lesing • Bevegelse 	<p>Gi rom for, støtte og berike barnas uttrykksformer og bearbeiding gjennom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dans • Dramatisering • Sang • Formingsaktiviteter • Rollelek <p>Rommet ute og inne skal inspirere og oppmuntre til estetiske aktiviteter som:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rollelek • Bygge og konstruksjonslek. • Formingsaktiviteter • Lesing • Bevegelse
--	---	--	--

Nærmiljø og samfunn

Personalet skal ifølge rammeplanen:			
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Sørge for at barna erfarer at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og andre ❖ Introdusere barna for personer, steder og samfunnssituasjoner i nærmiljøet for å skape tilhørighet og hjelpe barna med å orientere seg og ferdes trygt ❖ Gi barna like muligheter, fremme likestilling og motvirke diskriminering, fordommer, stereotypier og rasisme ❖ Gi barna forståelse av at samfunnet er i endring, og at de inngår i en historisk, nåtidig og fremtidig sammenheng ❖ Gjøre barna kjent med samisk kultur og levesett og knytte det samiske perspektivet til merkedager og hverdagsliv, kunst og kultur og mattradisjoner ❖ Gi barna begynnende kjennskap til betydningen av menneskerettighetene, spesielt barnekonvensjonen. 			
1 åringen	2 åringen	3-4 åringen	5-6 åringen
<p>Hvordan: Bli trygge på voksne og barn og på avdelinga.</p> <p>Oppleve et fellesskap i leken sammen med de andre barna.</p> <p>Bli kjent med uteområdet på barnehagen.</p> <p>Delta på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • FN-dagen • Samefolketsdag • 17.mai markering. <p>La barna få medvirke gjennom at deres signaler blir sett og tolket.</p>	<p>Hvordan: Bli trygge på voksne og barn utenfor sin avdeling.</p> <p>Være en del av et fellesskap og erfare å måtte ta hensyn til hverandre.</p> <p><i>Gjennom å delta på:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • FN-dagen • Samefolketsdag • 17.mai markering. • Aktiviteter ved Sverresborg museum • Aldersinddelte turer i nærmiljøet. <p>Oppmuntres til å medvirke i egen hverdag.</p>	<p>Hvordan: Bli trygge på å delta på arenaer utenfor barnehagen.</p> <p>Støtte, oppmuntre og veilede barnet i å delta i et fellesskap, gjennom å medvirke og bli gitt muligheten til å være en aktiv deltaker på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Velge hvilken avdeling de vil leke. • Vennskaps uka. • Aktiviteter ved Sverresborg museum. • Aldersinddelte turer i by og mark. • Stavsetdagen. • Leke i skolegården. • Bruke butikker i nærmiljøet. • Ta buss. 	<p>Hvordan: Være trygge og aktivt deltakende på arenaer utenfor barnehagen.</p> <p>Få kunnskap om hva det er å være aktivt deltakende i fellesskapet. Barna skal få medvirke og oppmuntres til å være en aktiv deltaker gjennom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Velge hvilken avdeling de vil leke. • Valg av turmål. • Vennskaps uka. • Aktiviteter ved Sverresborg museum • Stavsetdagen. • Bli kjent med skolens inne og utemiljø. • Tur til Frøseth. • Tur til Granåsen.

	<p>Aktive voksne som er tilstede i samspill med barna og bevisstgjør og gir barna erfaringer i at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og andre.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ta trikken til Lian. <p>Få forståelse for andre tradisjoner, skikker og det å hjelpe andre.</p> <ul style="list-style-type: none"> • FN-dagen. • Samefolkets dag. • 17.mai markering. <p>Aktive voksne som er tilstede i samspill og i samtaler med barna, som bevisstgjør og gir barna erfaringer i at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og andre.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ta buss. <p>Få økt kunnskap om andre tradisjoner, skikker og fokus på samfunnsansvar, menneskerettigheter - barnekonvensjonen og det å hjelpe andre.</p> <ul style="list-style-type: none"> • FN-dagen. • Samefolkets dag. • 17.mai markering. <p>Ha samtaler om konsekvenser av barnas handlinger og valg som utvikler forståelse og kunnskap:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I Dinosauerskolen. • I hverdagen.
--	--	---	---

Etikk, religion og filosofi

Personalet skal ifølge rammeplanen:			
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Formidle fortellinger og skape rom for barnas opplevelser, samtaler, erfaringer og tanker om religion, livssyn, etikk og eksistensielle temaer ❖ Utforske og undre seg over eksistensielle, etiske, religiøse, livssynsmessige og filosofiske spørsmål sammen med barna ❖ Bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre og for mennesker med ulik kulturell, religiøs eller livssynsmessige tilhørighet ❖ Gi barna kjennskap til og markere merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen. ❖ Samtale med barna om religiøse og kulturelle uttrykk og være bevisst på hvordan egen deltakelse kan støtte og utvide barnas tenkning ❖ Identifisere verdikonflikter i hverdagen, reflektere over verdiprioriteringer og holdninger og ha et bevisst forhold til hvordan disse kommer til uttrykk i arbeidet med barna. 			
1 åringen	2 åringen	3-4 åringen	5-6 åringen
<p>Hvordan: Få erfaring i ulike religioner og livssyn som er representert ved barnehagen gjennom merkedager/høytider som:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lucia feiring • Nissefest • Juleforberedelser • påskeforberedelser • Markering av nasjonaldagen <p>I lek og hverdagsaktiviteter skal barna få erfaringer med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • å delta i et samspill. • få omsorg • øve på å være omsorgsfulle ovenfor andre 	<p>Hvordan: Få erfaring i ulike religioner og livssyn som er representert ved barnehagen gjennom merkedager/høytider som:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lucia feiring • Nissefest • Juleforberedelser • påskeforberedelser • Markering av nasjonaldagen <p>I lek og hverdagsaktiviteter skal barna få erfaringer med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • delta i et samspill. • å være omsorgsfulle • å skape interesse for hverandre 	<p>Hvordan: Få erfaring i ulike religioner og livssyn som er representert ved barnehagen gjennom merkedager/høytider som:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lucia feiring • Nissefest • Juleforberedelser • påskeforberedelser • Markering av nasjonaldagen • Krybbevandring <p>I lek og hverdagsaktiviteter skal barna få utvikle interesse og respekt for hverandre. De skal få erfare og forstå verdien av likheter og ulikheter i et felleskap ved å:</p>	<p>Hvordan: Få erfaring i ulike religioner og livssyn som er representert ved barnehagen gjennom merkedager/høytider som:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lucia feiring • Nissefest • Juleforberedelser • påskeforberedelser • Markering av nasjonaldagen • Skape rom for samtaler om erfaringer og tanker. • Kjennskap til fortellinger • Englejakt i Nidarosdomen • Besøk til den katolske kirke <p>Gjennom deltagelse på Dinosauruskolen skal barna utvikle</p>

<ul style="list-style-type: none"> • å skape interesse for hverandre • hvordan er vi mot hverandre: dele, vente på tur, dele opplevelser 	<ul style="list-style-type: none"> • hvordan er vi mot hverandre: dele, vente på tur, dele opplevelser <p>Skape rom for barnets tanker, undringer, opplevelser, erfaringer og samtaler i hverdagssituasjoner og prosjekter.</p> <p>Voksne som deltar i lek og samspill, kommer med ideer og innspill. Hjelp til å sette ord på egne og andres følelser.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • delta i et samspill. • utvikle relasjoner • å være omsorgsfulle • hvordan er vi mot hverandre: dele, vente på tur, dele opplevelser <p>La barna få mulighet til å samtale om og undre seg over etiske, eksistensielle og filosofiske spørsmål ved å:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stille åpne spørsmål. • la barnet komme med tanker og undringer. • være lyttende. • skape tid og rom i hverdagen. 	<p>toleranse, interesse og respekt for hverandre gjennom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samtaler • undring • la barna selv formulere spørsmål og øve på å lytte til hverandre og finne svar <p>I lek og hverdagsaktiviteter skal barna få bruke sin kompetanse og videreutvikle den ved å:</p> <ul style="list-style-type: none"> • delta i et samspill. • å være omsorgsfulle • å skape interesse for hverandre • hvordan er vi mot hverandre: dele, vente på tur, dele opplevelser <p>La barna få mulighet til å samtale om og undre seg over etiske, eksistensielle og filosofiske spørsmål ved å:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stille åpne spørsmål. • la barnet komme med tanker og undringer. • være lyttende. • skape tid og rom i hverdagen. • trivselssamtaler.
--	--	--	---

Kropp, bevegelse, mat og helse.

Personalet skal ifølge rammeplanen:			
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og anerkjenne barnets mestring ❖ Bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper om kost, hygiene, aktivitet og hvile ❖ Gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne, i og utenfor barnehageområdet ❖ Bidra til at barna utvikler et bevisst forhold til retten til å bestemme over egen kropp og respekt for andres grenser ❖ Legge til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltids glede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna ❖ Kjenne og praktisere nasjonale føringer for helsefremmende og forebyggende tiltak som gjelder barn. 			
1-åringen	2-åringen	3-4 åringen	5-6 åringen
<p>Hvordan: Legge til rette for at rommets fysiske utforming inne ute, og på tur skal gi barnet mulighet til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sanseopplevelser • Bevegelse • Lek • Å skape med kroppen som utgangspunkt. <p>Benevne kroppsdeler i hverdagssituasjoner.</p> <p>Legg til rette for at barna får søvn og hvile i løpet av dagen.</p> <p>Vaske hender før og etter måltid.</p> <p>Legg til rette for ro rundt måltidene.</p> <p>Støtte og oppmuntre barnet til å spise.</p>	<p>Hvordan: Legge til rette for at rommets fysiske utforming inne ute, og på tur skal gi barnet mulighet til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sanseopplevelser • Lek gjennom kroppslige utfordringer. • Trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer. <p>Skape bevissthet om egen og andres kropp.</p> <p>Barna får delta i matlaging.</p> <p>Legge til rette for at barna får tilbud om søvn og hvile i løpet av dagen.</p>	<p>Hvordan: Legge til rette for at rommets fysiske utforming inne gir barnet motivasjon til og glede over mestring, sosial samhandling og bevegelseserfaringer ved å ha: Lekesoner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ribbevegg. • Boltrelek. • Rollelek • Konstruksjonslek • Finmotoriske aktiviteter <p>Rommet skal gi variasjon mellom aktivitet og ro.</p> <p>Barna skal få tilbud om søvn og hvile i løpet av dagen.</p> <p>Støtte og veilede barnet i måltids-situasjoner.</p>	<p>Hvordan: Legge til rette for at rommets fysiske utforming inne gir barnet motivasjon til og glede over mestring, sosial samhandling og bevegelseserfaringer ved å ha: Lekesoner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ribbevegg. • Boltrelek. • Rollelek • Konstruksjonslek • Finmotoriske aktiviteter <p>Rommet skal gi variasjon mellom aktivitet og ro.</p> <p>Barna skal få tilbud om søvn og hvile i løpet av dagen.</p> <p>Støtte og veilede barnet i måltids-situasjoner.</p>

<p>Sette ord på følelser.</p>	<p>Støtte og veilede barnet i måltids-situasjoner. Skape gode bord-vaner og begynnende selvstendighet rundt måltidene.</p> <p>Barna oppfordres til å smake på maten.</p> <p>Bli kjent med egne og andres følelser.</p>	<p>Skape gode bordvaner og motivere til økt selvstendighet rundt måltidene.</p> <p>Barna oppfordres til å smake på maten.</p> <p>Barnet skal oppmuntres til å smøre maten selv og mestre å bruke kniv og gaffel.</p> <p>Barna skal få mulighet til å medvirke i mat- og måltidsaktiviteter og kunnskap om matens opprinnelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Delta på matlaging. • Få en grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat påvirker kroppen vår. • Såing og høsting av grønnsaker på barnehagen. <p>Legge til rette for at uterommets fysiske utforming gir barnet motivasjon til og glede over mestring, sosial samhandling og allsidige bevegelseserfaringer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lek • Klatring • Sykling • Ski • Aking 	<p>Skape gode bordvaner og motivere til økt selvstendighet rundt måltidene.</p> <p>Barnet skal smøre maten selv og mestre å bruke kniv og gaffel.</p> <p>Barna skal få mulighet til å medvirke i mat- og måltidsaktiviteter og kunnskap om matens opprinnelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Delta på matlaging. • Få en grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat påvirker kroppen vår. • Såing og høsting av grønnsaker på barnehagen. <p>Legge til rette for at uterommets fysiske utforming gir barnet motivasjon til og glede over mestring, sosial samhandling og allsidige bevegelseserfaringer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lek • Klatring • Sykling • Ski • Aking • Rusje • Ballaktiviteter <p>Legge til rette for at turene gir barnet motivasjon til og glede over</p>
-------------------------------	--	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Rutsjing • Ballaktiviteter <p>Legge til rette for at turene gir barnet motivasjon til og glede over mestring, sosial samhandling og allsidige bevegelseserfaringer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skiturer • Skøytebane • Blyberget • Skogen ved Haukvannet • Akebakken ved Shellstasjonen • Utelekeplassen ved Ferista • Alfheimhaugen • Trollskogen <p>Bidra til at barna får et bevisst forhold til egen kropp gjennom samtaler om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Respekt for andres grenser • Likheter og ulikheter. • Bli oppmerksom på og sette ord på egne og andres følelser. • Snakke om sammenhengen mellom behov for mat og kroppens funksjoner. • Utvikle gode vaner for hygiene. 	<p>mestring, sosial samhandling og allsidige bevegelseserfaringer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skiturer • Skøytebane • Blyberget • Skogen ved Haukvannet • Akebakken ved Shellstasjonen • Kongetoppen • Hundesledekjøring • Brennebukta • Alfheimhaugen • Trollskogen • Frøset • Gymsal <p>Bidra til at barna får et bevisst forhold til egen kropp gjennom samtaler og deltakelse på Dinosaurskolen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Respekt for andres grenser • Likheter og ulikheter. • Bli oppmerksom på og sette ord på egne og andres følelser. • Utvikle gode vaner for hygiene. • Utvikle gode vaner for hygiene
--	--	---	--

